

Վ Է Ր Ա Գ Ա Յ Ը Հ Ա Վ Ա Տ Ի Ս

1863 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 28

ՆՈՒՄԵ ԷՐԹԻՄԻ

ՆՈՒՄԵՐՈ 61

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱՆԻԼԻՑԷ

Տիվանը մուհասեպաթ րէիսի սատակելու Լ-մին պէյ էֆէնտի, վէ մասարիֆաթ մուհասեպէ-ճիսիսաաակելու Լ. զիզ էֆէնտի հազարաթընա, իբրինճի րիւթպէտէն պիւրէր գըթա նըշանը զիյ-շանը Մէճիտիյէ :

— Կէօմիւր էմինի տէվլէթլու Վեանի փա-շա հազարէթլէրինէ, Բուսիա տէվլէթի թարա-ֆընտան, Բեռլինը նըշանըն պիւրինճի րիւթ-պէտի :

— Տիվանը մուհասեպաթ ազալըը րիւթպէի իւլա սընֆը սանիսիլէ Պալմաճը զատէ սաա-տէթլու Լ. րիսթիսի Վէյէ թէվլէթի պուրուլմուշ տուր :

— Վարդաթ մուհասեպէտի քէթպէտիստէն Լ. Տէմա Եմբի էֆէնտիյէ, վէ էմթաա կէօմ-րիսիւ էմթա մէմուրու Կուրի էֆէնտիյէ րիւթպէի սալիսէ :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Փրուսս Վոնկրէ մէսէլէսինէ տայիր Մօսկէօ Տրուէն տը Լիւիս թարաֆընտան Լ. վրօփա տ. վ-լէթլէրի նէլտիստէ պուլունան Պրանսա էլլէրէ-րինէ կէօնտէրլէն թահրիրաթըն թէրճիւմէսի տիր :

Իմբերաթորուն թահրիրաթընա հիւքմաա-րան ճէվապ եազմըլար. վէ ճէվապլարընտա հալ վէ մէվգիին մուլաթարալարընտան մէյաա-նա գոյարագ, պուլնարըն էն միւսլէհանէ վէ խա-լիսանէ վաթթալարըլա տէֆ օլունմասը թէք-լիֆինէ տայիր օլան ճէսարէթլիթէլպպիւսի պէ-յէնմիլլէր տիր : Մալիւմինիլ օլտուղու իւզէրէ, չօք տէվլէթլէր Պրանսանըն թէրլիֆինի գայա-սըզ վէ շարթսըզ գապուլ իթմիշ, վէ պազը-լարը իւրուտէ միւզաքէրէ օլունաճագ մատտէ-լէրին, Պրանսա Վապիսէթօու թարաֆընտան էվլէլա լայիհասը գալիմէ ալընմասընը թալէպ իտէրէք, գապուլարընա պիր թագըմ շարթլար իլալէ իթմիլլէր տիր : վէ Լամաննա հիւքիւ-մէթլէրի, քէնտուլէրինճէ Վոնկրէ էֆէնտընըն թարաֆընտա պուլունմաղէ պէրապէր, միւթթէ-ֆիգլէրին գարալարը իլէ հարաքէթ իթմէյէ մէճպուր օլմուշ, վէ Վերմանիա մէլիսինին ճէ-վապը հէնուզ թարաֆընտա վասլ օլմամըշտըր, իալընըզ Լանկիթէրրա տէվլէթի պու թէքլիֆի րէտտ իլլէտի :

Պու հալտէ, տէվլէթի միւշարալէյհայէ քէմա-լի էսէֆիմիդին, վէ թէքլիֆիմիլի պիւլալարթ գապուլ իտէն հիւքմաալարա թէքլէքէլիւ-միզին պէյանընը, վէ թալէպ իտէնլէրէ տ. իսի պազի թաֆսիլաթ վէրիլմէսինի լազըմ կէօրիւ-րիւզ :

Պրանսա տէվլէթի, Լ. վրօփանըն հիւքմինի պիր լաիհա իլէ հուտուտա ալթընա ալմաղա քէնտիսի-նի ազատ ատտ իտէմէզ, վէ նէֆսինի հիւքմ սը-ֆաթընտա թուլմագ, Իմբերաթորուն էֆէնա-րընտան իրագ տըր : Տիւննանըն րահաթըղընը պօզան թէհիլէրէրին տէրքիւր մատտէլէրտէն օլմասըլը պիրէր պիրէր պուրտաա զիքր օլուն-մալարը զիյատէ կէօրիւնիւր : Կէրէք միւզաքէրէ օլունմասը, վէ կէրէք պահստան տըլարը թու-թուլմասը լազըմ կէլէն մէսէլէրին պէյանը իսէ, անճագ պիր Վոնկրէտէ թօփլանըլաճագ հիւքմաալարա ալիտ տիր :

Իմբերաթորուն 5 թըրընի էվլէլ թարիսին-տէ քի իլանը իբիֆարգ գապուլ իտէպիլի քի, պուլնարըն պիրի մուլաֆաթաթի ումուլիյէ վէ պիրի խուսուսիյէ տիր :

Լ. վլէլէրի ֆարզընվուգուի հալինտէ, էֆէնա-տա պիր պէօյիւք սիւքիւնէթ հասըլ, վէ պիւթիւն միւշքիլլէր հալլ օլունմասա պիլէ, հիւքմաա-լար պէյնինտէ պիր կիւզէլ իթթիֆագ քէյաա օլաճաղը տէրքեար տըր : Տէր քէ. է էֆէնալընը թէպաթիլ վէ արզու վէ եալիստ իհիւրազընը պէ-յան իթտիլէպիլէճէք միւնասիլաթըն էվլիյէ, փէք չօգ վէսվէսէ վէ սէհլիլ լաթը տէֆվէ լազվ, վէ տալալարը մազվ իտէճէլիստէն, պու. միւ-քիւլալէմէլէրիննէթիճէսի պիր մուգալլէլէի միւք-թէիսիքէ վէ սալիմէ օլաճագ տըր :

Վոնկրէ էսնասընտա, քէնտիսի իշունթալէպ իտէճէք պիր շէյ օլմայան Պրանսա տէվլէթի, սուլճ վէ տալիլի շասըլ իթմէք, վէ ատալէթ թէսքին իլէ ճէնկ վէ ֆէսաաը մէն իտէճէք իճապ իտէն ըսլահաթը թալէպիլլէ մէքիւզէրէ, վուգուֆ վէ մալիւմաթ ասհապընտան օլան տէվլէթլէրէ իթթիֆագ իտէճէք իտի :

Պու պիր շիւպէլի մատտէմի տիր. պիր թա-գըմ սօնրաքի վուգուաթլար պուլնըն ագիսին իս-պաթ իլէ, Իմբերաթորուն ճէզմ վէ իսթիւ-շաֆընա մէմուլիմիզտէն զիյատէ հագ վէրտի :

Շէյլէ քի Տաիմարգա գրալընը վուգուի վէֆաթը իլէ նէֆսանի մարաղար գըղըշարագ ա-հալի հարաքէթէ կէլիւշ, վէ հէնուզ գարալաշ-մամըզ օլան հիւքիւմէթ իսէ, մուհասեպաթ ահ-քեամը իլէ մէվլէքէթին էֆէնալը միլլիյէսիպէյ-նինտէ սապիթ օլմամըլ տըր : իշմէ մուգալլէլ-լէր իլէ պաղաւնըլմըլ օլան հիւքմաալարըն պօրճլարը իլէ, միլլէթլէրին նիզամէ միւթապըզ տըղըշարը անճագ պիր Վոնկրէ իլէ պիրպիր-նէ թէվլէթի օլունմալիլիւր : Լազըզ քի Լանկիլ-թէրրա տէվլէթիին գարը կէլմէսի, Իմբերաթոր թարաֆընտան Լ. վրօփա իթտիլի տալլէթտէն մէմուլ իթտիլիմիզ պիրինճի նէթիճէյի իմքեան-սըզըղա օղաթմըլ օլտուղուտան, եալընըզ իքինճի ֆարզ, իսնի մահաաա Վոնկրէ գալմըլ, վէ պուլուն իճըսար իսէ, հիւքմաալարըն րէյ-լէրինէ միւթէվազըֆ պուլունմուշ տուր :

Լանկիլթէրրա տէվլէթիին րէտտիստէն սօնկրա, պօրճուլմուգու իֆա օլունմուշ ս. յ ագ պուլ-տան պէօյլէ զուհուրա կէլէպիլէճէք վուգուաթ-լարտա եալընըզ պիլէ մախսուա օլան մէնֆա-աթլարա, վէ իշմիլլէ էլ վէրէճէք սուրէթլէրէ իթիպար իտէպիլի իսէ տէ, պիլէ կէօթլէրինէ հիւքիւ մէյիլլէրի սէնէտ թուլմարագ, իթթի-ֆագ թարիգնէ քէնտիլլէրի իլէ պէրապէր իս-լիսանէ կիթմէյէ հազըր պուլունտուղընուգու, իլլէթլէրիմիզէ պիրլէլէն հիւքմաալարա պէ-յան վէ իսթարընը միւնասիլ կէօրտիւք :

Պիլլէմիլիպի, հալըն իլէհլէքէլէրինի վէ իլէ-րուտէրի իհթիլաճաթը աղնամըլ օլան պաշլըճա հիւքմէթլէրին նազար վէ հարաքէթլէրինտէ, պիր մուլաֆաթաթ հուսուլի իլէրուտէ զուհուր իտէճէք վուգուաթլարա պիր աղըր գուլլէթ քէյ-տա իտէրէք, իթթիֆագ վէ եալիստ գարալարըն մուլաթաթալը հալէ տիւլմէսինի մէն իտէճէյի տէրքեար տըր :

Ումուլի Վոնկրէ պահստան կէլլինճէ, Իմբերա թօր քէնտիսինէ թալիլ իլլէտիլի հարաքէթի թապիլաթը ալլիյէսինտէն չըզարմատըզճա, նէ լայիհա թէրթիպ իլլէմէյէ, վէ նէտէ սօնկրա սալիլարընա արզ օլունմագ իւզըլէ, պազը տէվ-լէթլէր իլէ պէրապէր պիր ասաա գարալաշտը-րըպ, պու. սուրէթլէ էվլէլտէն հազըրլանմըլ պիր էֆէնալ օլմատըղը, վէ Տէր կէօնէ ալըլա թէաճիւտ իհթիլաճը պուլունմատըղը հալտէ, հազըր պուլունմաղա գար ր վէրմիլլէ օլտուղը-միւզաքէրաթէ, պիր միւքեալէմի մախսուա իլէ պաշլալաղա գատըր տըր : ֆագաթ շիմիթի հալ-

տէ պու պիրլէլմէք թէքմիլ օլմայաճաղը ճիհէթ-լէ, պիր Լ. վրօփա գօնկրէսինէ տայիր օլան իգ-թիտարը հաքիմանէյէ մալիք օլմայաճաղընտան պու հալտէ Վոնկրէնին պիր նէթիճէյի ֆիլլիյէ-յէ վասըլ օլմասընա տահա զիյատէ միւնաստէ-լէր հասըլ օլապիլմէսի իշուն, հիւքմաալար պիրլէլմէզտէն էվլէլ մուլաֆաթա օլունաճագ օլան մէսէլէլէրի միւզաքէրէ իլէ գարալաշտըրմաղա, խարիճիյէ նազըրլարընը վէքիլ էլլէտիլլէրինի ֆէհմ իլլէտիւք :

Իմբերաթորուն նիլլէթլէրինի վէճէի մէլուհ իւզէրէ, իֆատէլէրէ թաթպիգէն, նէզալիստէ մէ-մուր պուլունտուղընուզ տէվլէթլէ պէյան վէ ալիքեար իթմէյէ, վէ խարիճիյէ նազըրընա իշ պու թահրիրաթըն պիր սուրէթլէնի վէրմէ-յէ մէմուրսուլուզ :

1863 Վանան էվլէլ 8 : Ի. շ- Տրուէն ՏԸ ԼԻԻՍ

Իարիզտէն գեկիսմըր 16 թարիսի իլէ պիր թէլէղաֆնամէ մէսլինէ նազալէն, միլլէթ մէճ-լիսինին արիզասընա Իմբերաթորուն վէրտիյի ճէվապընտա, խարիճէն վէ տալիլէն արզըլա-րըն թէսքինի իլէ պիրլիլ վէ իթթիֆագ հասըլ օլմասը վէ հիւքիւմէթլէր իլէ, միլլէթլէրի պիր-պիրինտէն պըրան պէօյիւք մէսէլէլէր, պիւթիւն Լ. վրօփանըն հիւքմիլլիլ թէսլիյէ օլունմալիլէ-ճէյի վագթըն կէլմէսինէ միւրատ օլունտուղը պէյան գըլընմըշտըր :

— Վոնկրէ իլիսիսինէ զալէթաթը Լ. մաննա-նըն հալի կիւնտէն կիւնէ գարըշտըղընտան պահ-սիլէ, պիր Վոնկրէ ագաթ թէքլիֆինին ազլ վէ իգթիլալի հալէ միւնասիլ կէօրիւնտիյի պէյան իտէյօր :

— Թէքլիֆ օլունմէն Վոնկրէ թէլլէլ օլաու-ղու սուրէթտէ, Սպանիւլար Լանկիլթէրրաաա Նիպրաթաթը իսթմէք սէվտասընա տիւշտի-լէրինտէն, զալէթալարը Պրանսանըն թէքլիֆի-նի զիյատէսի իլէ պէյէնմէքտէ տիր :

— Լամաննա հիւքիւմէթլէրի իճըլիլ հարա-քէթի միւլապալէրէթ իթմիլ, վէ Սպանիւնաաաթ-րի տալիլ պուլալըն Չիլինտէ Զօլթայնըն պէօ-յիւք մէմլէքէթ վէ իւքէլէսինտէն պուլունան Լլթօնայա կիրմիլ օլուպ, Տանիմարգաաաթ րի սէսիլլէ օրատան չըզմըլ օլմաղէ, միլլէթ մէճ-լիսինտէ Լ. վրօփա միւլաթի Լ. րէնի Շըլլգիլի-Զօլթայն Տուգաղը իլան օլունմուշտուր :

Լլթօնա 24 Դիկ :

Պու սապահ ալաֆրանկա սաաթ 1տէ Պրօն-րընը Սպանիւնա րիտտէ աաթրի մէմլէքէթի կիրտիլէր :

Տանիմարգալըլար, միւթթիլիլի աաթրի պու-րայա կիրմէքսիլին, տըլլը չըզմատըլար :

Տանիմարգալըլար պիր սօգաղտան կիրտիլ-լէյին, ահալի տէրագապ Լ. մաննա վէ Շլլգ-վիլ-Զօլթայն պայրազլարը իլէ սօգաղը քէմա-լի մէթուրիլլէլէ թէլլին իլլէտիլլէր, մէլէքէթ մէմուրլարընը իլանմալէրի եալիլա իլէ Տէր թարաֆա եալիլըլար, վէ իւզէլլէրինէ շուքէ-լամլարը եալըլմըլ տըր : « Եալաթը Շլլգիլի-Զօլթայն տուգաթը Պրէտէրիլ » :

Պէրլին ալաֆրանկա Դիկ 31 :

Բուսիա վէ Լ. վրօփա էլլիլլէրի Վօրէնհալ-տան չըզաճապլար, էյէր Վանսինամէ ֆէսի օլ-մաղա :

Լանկիլթէրրա տէվլէթի Շըլլգիլի տուգալըղը-նըն զապթ օլունմասը իֆէրաա գարը րթթէս-թօ իտէր : վէ պու հալտէ Տանիմարգալա իմ-տաա էտէճէյինի տալիլ պէյան իտէր :

Ճեզանքն հիւրժ օլունաուղու խապէր ալընմըշ-
տրը :

— Պարութեմու պաշը սապրեց մութէմէֆու Պօ-
ղոս պէյին, մուխասսաս օլան տօգուդը պին ղու-
բուշ մաալընտան, պիր սիւլիսիւ մրգտարը Նմ-
միզատէսի, վէ մաատասընըն քէնտի Փամիլնա-
սընա թալսսիս վէ իհսան պուրուլմուշ օլտուղու
իլիտիլմիշ պուլուլնտօղու Նէրիտէյի Համվատիս
տէքճ իմմիշ տիր :

—Իզմիրտէ Վարէնկ մահալէսինտէ քեային, Պասուլեա նամ մահալտէ պիր եանդըն վուգու պուլտուղընու, վէ պու սըրասա տասքիրի շահանտէն պիր նէֆէր գաթլ օլունտուղընու 59 իւլմէքօլու վարագամըղտա տէրճ էթմիշտիք : Մուսախարէն ալընամ մալիւմաթա կէօրէ, եանան էպնիյէնին ատէտի 200տէն զեյատէ տիր : Պաթլ պահսընա կէլինճէ, պունու իրթիքնապ էտէն Բում միլլէթինտէն պիրի օլուպ, միւթէ վէֆայը մէրգում՝ աթէշ գարշըսընտա ֆէտաքեարանէ օղըաշմագտա իքէն, արգասընտան գամա իլէ վուրուպ էօլտիււմիւշտիր : Մէրգում թուլթուլմուշ վէ իսթինթագ օլունմագտա ըմըշ, վէ ինտիլիէ կէօրէ, գաթլ մատտէսի սպպիթ օլունմագ իւզրէ իմիշ :

— Իսամուզ զըրաաթընըն իլէրուլէմէսի հագ-
զընտա, Թարաֆը Տէվլէթտէն սարֆ օլունան
հիմմէթ քէմալտէ տիր. հաթտա պու. պապտէ
կէօսմէթըիլէն սուհուլէթէ իլավէ օլունմագ իւզ-
րէ, զըրաաթ սահապլարընա, բամուզ մահսու-
լունուն պլորըպ Թէմիզլէմէսինտէ գուլլանըւ-
հագ 25 զըթա մաքինա Իզմիրէ կէօնտէրիլմիշ
օլտուղու իշտիլմիշտիր, պունլար Կլաթ նամ
Ինկիլիզ ֆապրիգասընն ետքուսուլմըշ :

— Լույսըն դայմաբաշխ , շուտարտեն ճաղիմ
պէկ խաթալանարագ , տեվա պուլմագ իւզըն
իւզմըն կիթմիշ իսետէ , պու տեֆա վեֆաթ իթ-
միշ օյտուդու իշտիյմիշտիր :

—Պապը ալի ճանիպինտէն, վէ Ռուսիա, Գրուսիա, վէ Ավստրիա սէֆարէթլէրի թարա-

Փընտան, Ուլահ — Պուլտան մէջլխսինտէն մա-
նաթըրըրարըն զապթ օլունմասը Հագդընտա վե-
րիլէն գարարա գարը բրօթէսթ օլունտողու ,
վէ Ֆրանսա սէփրի պերապեր պուլունմատըրը ,
վէ Վանթ Կրէբրի, Խթալեա մալահաթկիւզարը
տախի, Թալիմաթ ալմագ իւզըն Հիւքիւմէթինէ
Թէլէզրաֆ չէբտիյինի , վէ պունուն իւզէրինէ
Հումուտա պուլունան ասաքիրի շահանէտէն
պիր մըգտարը սինօրլարա տօղու Հարաքէթ
իմտիյինի Լէվընթ Էրըլտ տէրճ իտէյօր :

— Եմերիգասան կելիշ ուն սօն խապերէ նազարէն, Ղուճնուրու Շիմալի Բէյիսի Սօօիէօ Լինգօլօն էսիւրէրի ազատ իծմէք շարժը իւէ, Ղուճնուլ խալընա պիր աֆիլը ումումի իւլան իծմիշ, վէ Փազաթ պայիսի Ֆէսատ վէ իֆ-իծիրազ ուն րէյիսէրինի պու աֆիլտան միւս թէնա թուլմուշ աուր:

ՀԱՄԼՁԳԱՅԻՆ ՕՐԱՅՑՈՅՑ

1864

Միւթէվէֆա Լըսէն Թահպիզնեանըն Թապի Թ-
տիրտիլի պու ()ըպցոյց փէտէրի Թարաֆընտան
սաթըրըր Մաճմուտ փաշատա : Գ . Յովսէփ Գա-
ֆաֆեանըն տիւքքեանընտա , վէ Սարազճը խա-
նընտա Կօ . 1 փանոսեան Կարապետ Լըանըն օ-
տասընտա ,

Յիշ, 40 փարայ տանէսի, տէսթէ իլէ ալանա
100 տէ վաճիր սքոնթօ

Աւարըզ քի Միւթէվէֆայի մերգումուն տօթմ
լարը վէ պէլքի միլէթիմիդտէն չօգլարը մերգում
մուն ֆամիլէասընա մուաւլէնէթ իթմէք նիյէթի
խայրիսիլէ մէղպուր () րայցոցտան սաթըն ալա
րագ իպրարը հիւրմէթ վէ ըրիյանէթ իթմէքտէն
կէրի տուրմաղլար :

ԹԵՆՎԻԼԵԹ ՎԵ ԷՍՏԵՄ ՓԻՅԵԹԸ

Իսհամը միւմթազէ	60 00
Էսկի Գոնսօլիսա	52 00
Իէնի Գոնսօլիսա	53 00